

նայելու է որ փսխեցուցիչ ու կուրծքը կակղցնող դեղեր տրուին :

Հացը սովորաբար կը մքլոտի երկայն ատեն պահելէն . ուստի նայելու է որ պահելու հացերը աղէկ եւ փած ըլլան , դրուած տեղերնին ալ խոնաւ չըլլայ . վերջապէս աս բանիս վտանգները գիտնալով մեծ զգուշութիւն ընելու է պաշար պատրաստելու ատեն : Արեւ իցէ եղեր ալ երբոր աւրուած ու ծղրած են՝ ասանկ վտանգներ կրնան բերել մարդուս :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

(Պաշտօն օգտակարութեանց եւ փաստաց լաւ տեսչան հանդիսից) :

Այս հաստատութեամբ 'ի վերայ կալ ճշմարտութեանն , յառաջ քան զամենայն արժան է 'ի միտ առնուլ եթէ թատերականս արարուած թէ պէտք է բերկրական է մտաց մարդոյ , բայց ոչ է և ոչ պարտի համարիլ 'ի թիւս հրապարակական հանդիսից՝ որոց վախճան է զբոսանք և եթէ բնականաց քաղաքին . որպիսի են հանդէսք խաղարկութեանց , պարուց , և որայն ևս : Իսկ սա առանձինն պարտի կարգիլ 'ի խրատ և յուզողութիւն ազգին և ժողովրդեան յայնմամենայնի՝ զորս 'ի վեր անդր յիշատակեցաք : Եւ առ 'ի բաց փարատելոյ զամենայն երկմրտութիւն՝ ունիմք և զօրինակն յանդիման : Հրահանգք զինուորականք թուին իմն առաջի ժողովրդոց հանդէս լոկ ակնահաճոյ , վասն որոյ և 'ի մեծամեծ փորձսն խուռն ընթանան ամբոյք 'ի տես և զուարճանան : Եւ վախճան պետութեանն՝ 'ի մատուցանել անդ զզօրականսն 'ի փորձ անդր , մի արդեօք սփոփումն ժողովրդեանն

իցէ . ոչ բնաւ . այլ կրթութիւն զօրացն 'ի վարժս զինուորութեան . վասն որոյ և առ հաճել զմարդիկ ոչ երբէք զսահմանեալ կարգօքն անցանէ . թէ պէտք է ոչ արգելուցու նոցա զուարճանալ 'ի տես կեղծ մրցման զինուորացն : Հանդէս զինուորական հրահանգաց կարգեալ է 'ի մարդեւ զզօրականսն 'ի պատերազմ . և թատերական հանդիսիցն գործ է պատրաստել զքաղաքացիս 'ի մարտ ընդդէմ Արից և Տգիտութեան , զի կարող լինիցին պատսպարել զանձինս 'ի բռնութեանէ երկուց այսոցիկ հզօր թշնամեաց մարդկութեանս . այլ եթէ 'ի կրթել անդ և զուարճացուցանիցէ , այդ ձիրք են մեծի արուեստին , որով հեշտեալ յինքն արկանէ զմարդիկ և հրահանգէ : Եթէ այսպէս իցէ , ապա 'ի բաց 'ի թատերաց պարտ է հեռացուցանել զամենայն զպատճառս փրասուց : Եւ ոյք այնոքիկ իցեն : — Գրգիռքն անառակութե վարուց . . .

Եւ պատճառք մեծի շարեացս այն է առաջին , զի հաստատեալ են 'ի մտի՝ եթէ թատերք իցեն կարգեալ 'ի զուարճութիւն և 'ի զբօսանս և եթէ . և զայսր կարծեաց զվրիպակ հաւաստեցաք ցարդ : Երկրորդ անգամ , զի հեթանոսականացն նախանձաւոր լինելով անպատկառութեանց՝ օրէն համարին մոլտ տալ 'ի թատերան և կանանց ազգի . . .

Եւ շուշտ եմք մեք , զի 'ի պարկեշտասէր և 'ի զգաստ բարս մերոյ ժողովրդեան ոչ ծաւալեցի երբէք այս թոյն մահաբեր . այլ զի թերեւս ոմանց 'ի նոցանէ անգիտութեամբ հրապուրեալ 'ի բանս և յօրինակս անպատկառից ոմանց , համարձակիցին արդեօք 'ի գովեստ առնուլ զսովորութիւն եւ լանելոյ և կանանցոյն 'ի հանդէս թատերացն , բեր տեսցուք առ վսյր մի եթէ որպիսի ինչ պատճառս պատճառիցեն ընդդէմ :

Եւ առջին՝ զի թատերական քերթութիւնք կարգեալ են առ ուղղել զկիրարդ ոչ ապաքէն մի է 'ի գլխաւորաց

ի նոսա և ցանկականն . ապա արժան է , ասեն , և ՚ի նորին ուղղութիւն գուն զնել : Երկրորդ՝ զի և ամենայն ազգք ծաղկեալք յիմաստութե զսոյն սովորութիւն կալեալ ունին : Երրորդ , զի՛նչ փնաս՝ եթէ երբեք թատրն եղիցի ՚ի զուարճութիւն և եթ :

Դասն է մեզ , և աւելորդ ևս՝ որպէս յուսամք , երկարաբան զայսպիսեաց լինել . սակայն արասցուք կարճ ՚ի կարճոյ առ առաջինն պատասխանի : Ի կիրս մարդոյ են՝ յորոց խուսափել պարտ է զի զերծցի ոք , և են՝ որոց զհետ ՚ի խնդիր պարտ է ելանել առ ՚ի կրթիլ ՚ի նոսին . զոր օրինակ ՚ի կիրս ցասման , մինչեւ չիցէ ոք ցասուցեալ՝ պարտի խնդրել զպատճառսն և վարժել զանձն ՚ի համբերութիւն . այսպէս և ՚ի կիրս նախանձուն , սպէս և յարհամարհութեանն , և այլն . բայց ՚ի կիրսն յայնոսիկ առ որս բնութիւնն է ինքնին հակամէտ , պարտ և արժան է բաց ՚ի բաց խուսափել ՚ի պատճառացն : Օ ամուսնական սիրոյ հրապարակախօս լինել այնպէս է՝ որպէս թէ առաջի ագահին դրամն կուտեալ , տայցէ ոք և այլոց չափով , զի ագահին նկատեալ զնոցուն չափաւորութիւն՝ մի զհետ լինիցի ժողովել անիրաւութեամբ զդրամն . . .

Ի՞նչ երկրորդն՝ եթէ Եւրոպա ողջոյն զնոյն ունի սովորութիւն , ասեմք , զի թէ և առ մեզ մուտ գտեալ էր սովորութեանն , գրեա եթէ անհնարին էր զառաջս առնուլ և խափանել : Իայց և զայն գիտել արժան է՝ եթէ քանի՞ դառն արտասուօք լան բարեպաշտքն և ուղղատես միտք ընդ ողջոյն Եւրոպա զկորուստ հոգւոց յաղագս այնպիսւոյ սովորութեան :

Եւ ո՞ր ուրուք ՚ի մերազնեայց չիցէ ընթերցեալ զբեմբասացութիս Զովհաննու ոսկեբերանի , զողջալ նորա և զնկարագրել ոսկի գրչաւն զչարիսն որ ՚ի թատերաց , և զսպառնալիս պատուհասից հոգւոց յաճախելոց ՚ի նոսին , նա և զփնասս մարմնոց , և զչարիս ընտանեաց և զաւակաց , և զբաղաբին

և զազգին զթշուառութիւնս : Եւ իցէ՞ հնար երբեք մարդոյ՝ որոյ աչք իցեն ՚ի զլուխ՝ ոչ տեսանել և ոչ ՚ի միտ առնուլ զանհնարին չարիս թատերացդ այդոցիկ : Սակայն մեք մինչեւ ՚ի նախադրունս եմք տակաւին իրացս՝ պարտիմք անշուշտ , և գիւրին է մեզ յոյժ , զչարիսն և զօգուտսն կռեալ առաջի ունելով և զօրինակս , ոչ մուծանել ՚ի մերսն զայն ազգ թատերաց՝ յորոց փնասքդ յառաջ գայցեն :

Եւ առ քաջ խելամոռութիւն իրացս և առ բարւոք ընտրութիւն՝ այսպիսի իմն կարգեսցուք բաժանումն : Երկու ազգք թատերաց են Եւրոպայ՝ առնուամբ ևս զանազանեալք ՚ի միմեանց . մին կոչեցեալ Թատր աշխարհական , և երկրորդն Թատր կրթական : Ի առաջինն են ամենայն հրապարակական թատերք . և երկրորդն առանձնականք , որք գրեթէ յամենայն ՚ի գլխաւոր վարժարանս և ՚ի կրթարանս Եւրոպայ գտանին . և յայնոսիկ կրթական թատերս ոչ մտանեն երբեք կանայք , այլ միայն մանկունք , երիտասարդք՝ աշակերտք վարժարանացն . և այս թատերք կարգեալ են ՚ի կրթութիւն և ՚ի զուարճութիւն միանգամայն : Իսկ թէ արդեօք զբօսեցուցանիցեն և այսպիսի թատերք , անտի յայտ է , զի հո՞ծ և խուռն մարդիկ ժողովին և ՚ի սոսա՝ թէպէտ և հատուցմամբ դրամոց իցէ մուտն անդր : Եւ ամենայն ազգի ազգի թատերականքերթութիւնք են և յայնոսիկ ՚ի կրթական թատերս . ողբերգութիւնք , նոխազերգութիւնք , եղերերգութիւնք , կատակերգութիւնք և զաւելտք : Եւ ահա յայնոսիկ ՚ի կրթական թատերս ընդ զուարճութեանն են և ամենայն ազգք օգտութեանց՝ զորս վերագոյն կարգեցաք , նա և միսթարութիւն իմն սրտի քաղցր . զի ազգուութեամբն յորդորեն՝ պահպանեալ զմիտս սուրբս ՚ի մեղմեխ և ՚ի վայրաբարձ կրից՝ կամ յաստուածապաշտութիւն և կամ յազգասիրութիւն , և յամենայն ազգս առաքինութեան բորբոքեն . վասն ու

րոյ անձինք խոհականք և բարեսէրք հաճին յոյժ ընդ սոսա : Եւ այսպէս յերեւան ելանէ ճշմարտութիւնն , զի 'ի կամել մերոցն ազգասիրաց օգտել մեծապէս ազգին , և զառաջս առնուլ զվերահասնորանոր չարեաց , պարտին ընտրել առնուլ զայս ազգ թատերաց և եթ : Եւ մի ոք ասացէ , եթէ 'ի թատերս աշխարհական կոչեցեալս մի թէ և ամենայն քերթուածքն գայ թակղականք իցեն՝ այնու զի կանայք անդէն երեւին : — Այս արդարեւ . բայց զի 'ի լինել թոյլտուութեան՝ անհնար է այնուհետեւ կալ 'ի չափու , փորձն զսոյն ուսուցանէ : . . .

Իցեն արդեօք և որք պատճառս 'ի մէջ բերեն զամբարշտականն զայն առած , եթէ զեկեղեցական սկզբունս 'ի քաղաքական սկզբանց պարտ իցէ զատանել : — Այո . բայց յայնժամ և եթ , յորժամ սահմանեսցէ Մատուած ոմանց 'ի մարդկանէ կալ մնալ յերկրի անմահական կենօք , և այլոց մահականացուս լինել՝ որպէս եմքս , և 'ի հանգերձեալն առնուլ զհատուցումն բարեաց գործոց կամ չարաց :

Օ ի այսպէս յերկուս բաժանին յայնժամ մարդիկ . ոմանք զաշխարհիս և եթ հոգալով , և այլք 'ի մահ պատրաստելով , և յաշխարհի 'ի կարեւոր զգուշութեան կալով : Այս թէ ոչ , որ այն քաղաքականութիւնն իցէ որ 'ի վտանգս անօրէնութեանց հրամայիցէ անձնամասն լինել . ճշմարիտ քաղաքականութիւնն այն է՝ կարգել զօրէնս որ հսկիցեն յանվրէպ պահպանութի բնական և աստուածային օրինաց : Եւ զայսպիսիս զկարգեալսն յուղղութիւն բարուց՝ պարտ է յօրինացն Մատուածոյ զնոսին ուսանել . իսկ զի բազումք ոչ ունին այսպիսի ուղղութեց կամին մատուցանել , ընդ այդ ոչ ինչ է զարմանալ . զի յուղղք 'ի մարդկանէ սիրեն զվրիպականս , զհետ գնալով տգիտութեամբ յաւէտ կրից իւրեանց քան ուղիղ բանին : Այսպէս և արդ իսկ են և յարեւելս զօսանաց վայրք և խաղարկութիւնք ,

յորս քրիստոնեայք որք զաստուած պաշտութիւն յանձն առեալք իցեն՝ և 'ի դրունս անգամ զօսարանացն անձահից չմատչին : Այսմ ամենայնէ յայտ է , եթէ քանի իրաւամբք՝ հակառակ կարծեաց ռամիկ մարդկան՝ արք իմաստութեան ճաշակաւութեւ , որք ճանաչեն զյարգ ճշմարտութեան և զընտրութիւն քերթուածոց , զարմանան ընդ տաղտկալի հանգոյցն զոր գործէ 'ի բանահիւսութիւնս Եւրոպացւոց միշտ մի և նոյն ամուսնական սէր : Եւ անտի իսկ յայտ է ճշմարտութիւն ասացեւոցս , զի յանթիւ բանահիւսութիւնս թատերականս ընտրեւագոյնք , և յամենայն իմաստնոց աշխարհի գովեալք՝ այնոքիկ բանահիւսութիւնքն են՝ յորս ամենեւին ոչ երեւին տարփանք . որպէս Վոթոյիայն Ռասինի , Կեսարն Վոթեռի , և հռոմ ազատեալ , և այլք : . . .

Օ սակաւս յոյժ 'ի բազմաց զկարծիս իմաստնոց նշանակեցաք աստէն՝ . այնչափ և եթ՝ զի մի կարծիցի եթէ իմաստունք Եւրոպիոյ ոչ իցեն 'ի միտ առեալ զմնաստուցն չարիս , և ոչ ցանկանայցեն ուղղութեանն :

Եւ միթէ յուղղք 'ի կրթական թատերաց իցեն՝ կանգնեալք՝ զի անդր ժողովեալ մարդկանն , դադարեսցին յաճախել յաշխարհական թատերս : Ի հռովմ 'ի մատրան Փիլիպպեանց , որ է 'ի չափ ընդարձակ իմն եկեղեցւոյ , սկսեալ 'ի ծննդէնէ Վրիստոսի մինչև ցգատիկ յարութե տն , նաև 'ի կիւրակէս քառասնորդացն , հատուածըս հոգեւորական եղբրերգութեանց նուագօք իբրև զթատերացն ամենեւին՝ 'ի ժաման հանդիսից այլոց աշխարհական թատերաց երգեն դուսանք . ոչ ինչ 'ի հանդիսատեսացն պահանջեալ , այլ զի փոխանակ 'ի թատերսն ժողովելոյ՝ անդր հաւաքեսցին : Օր բազում օտարականք և քաղաքացիք զուարճանան և օգտին : Օ այս ամենայն ասացաք առ 'ի յայտ կացու

ցանկէ՛լ զի եթէ կամ էր բարեպաշտել մարդկանն, էր հնար վայելել ընդ զուարճութեն և ՚ի բարութիւնսն...

Արծեմըստ բաւականին արարաք զպատասխանի յայտոսիկ բանս նաև երկրորդի խնդրոյն : Ասկ ՚ի պատասխանի երրորդի հարցուածոյն յաւելումք ասել և զայս, զի բանահիւսուածիւնդ այդ թատերական եթէ չէր պատճառ փնասուց, յայնժամ մարթէր և առ ՚ի զուարճութիւն և եթ առաջի առնել. բայց ո՞ թուեսցէ զանութիւ փնասս հոգւոյ և մարմնոյ, տան և քաղաքի և ազգի : . . . () օգտութիւնս թատերական հանգիսից համարեաց որպէս ՚ի գիշերի մթութեան զլոյս ճրագի . յայն խաւար մթութե պահուն զինչ քան զլոյս ճրագին օգտութեամբ լի . և ո՞ր ինչ քան զայն բերկրական : () յայն աղջամուղջ խաւարին՝ միայն ՚ի լոյս ճրագի և ոչ այլ ազգ հնար է տեսանել զգեղեցիկ փայլումն ականց, ոսկւոյ, կերպասուց, զարդուց և զամենայն իսկ բնութեան զբարեւայելութիւն, և վայելել ՚ի նոսին և գործել զամենայն զկարևորս մեր զգործս : Այնպէս զի նա միայն՝ լոյսն ճրագի, ՚ի զարհուրանաց խաւարին յորում անփախուստ այսրանդր ծփիմք յերկիւղ և ՚ի տագնապ՝ զի մի գարահոս ՚ի վախս կորնչիցիմք անձնամատն, և կամ ընդհարեալք հարուածիցիմք, լոյսն այն ճրագի յանկարծ բորբոքեալ փարեալ զմեօք՝ յափշտակեալ հանէ զմեզ ՚ի դատապարտութիւն յանլոյծ կապանաց խաւարին : Բայց ո՞ որ միտս ունիցի՝ ՚ի զուարթութենէ մտացն յարձակիցի ՚ի բոց անդր՝ յամենայն ՚ի բարութիւնս լուսոյն վայելել ցանկացեալ : Ահա զանմիտ թիւթեամբ ծիծաղիմք, որ զուարթացեալ յանձն ընդ լոյսն որ զնա ՚ի խաւարէն արտաքս կորզեաց՝ ոչ շատ գրէ զչափաւոր բերկրանս յոր կարէ վայելել անփնաս, այլ յափշտակեալ ընդ գեղ լուսոյն՝ դիմէ ՚ի վերայ, և ՚ի կիզողական ջերմութենէն յետս ընդդէմ ընդոստուցեալ, կամի դարձեալ

՚ի մտոյ վայելել յառաւելութիւն լուսոյն, հնարս հնարելով յանգագաստից յանկարծօրէն ՚ի վերայ հասանել ճրագին, և առանց կիզելոյ կալ ՚ի նմին . և սկսանի պարայածիլ զճագաւն այնչափ, մինչև ամենեկին անկեալ ՚ի մտաց և ընկղմեալ ՚ի զմայլումն, մատչի ՚ի բոց անդր և տոչորի . քանզի թէ և փորձով ՚ի միտ առնուեթէ առանց կիզելոյ անհնար է հուպ մատչել ՚ի բոցն, բայց այնուհետև անհանդուրժելի նմա թուի հեռացեալ կալ և վայելել ՚ի չափաւոր լոյս նորա : () յայն այս ամենայնիւ պատահէ և մարդոյ անմտի . զի ՚ի թատերսն զաշխարհ ամենայն տեսանէ առաջի իւր, ոչ ինչ ՚ի գործոց մարդկան ծածկի յաչաց նորա . և մինչդեռ ՚ի խաւարի տգիտութեան կայր, և ոչ զանձին զկիրս ճանաչել կարէր, յանկարծ ՚ի սկզբանէ աշխարհի և այսր գործք և խորհուրդք մարդկան բանին առաջի նորա . և այն ինչ յայս բերկրական տեսարան վայելել կայ առաջի նորա, նա մոռացեալ զամենայն՝ ՚ի մին միայն յանպատշաճն կիրս միտ եղեալ խանձոտի, այրի և կորնչի ՚ի դառն ցաւս : Ահա . . . Արդ և առանձինն զամենայն զփնասս միանգամայն զայդոցիկ աշխարհական թատերաց համառօտիւ առաջի արասցուք :

Ա . Անաս յայժմեան աշխարհական թատերաց այն՝ զի ամուսնական դաշնաւորութիւք որք այնպէս վնեմք և պատուեալք են, և լուրելայն ընդ փորձ եղելոց արանց գործին յարևելեան ազինս, նա և առ հեթանոսանգամ, յԱլլոպա անկեալ են ՚ի յոյժ յանարգութիւն, որպէս յայտ է գիտակաց . . .

Բ . Շարիք, զի մատաղ մանկունք ուսեալք ՚ի լոյ և ՚ի խօսից զամենայն ազգս անառակութե վարուց խառն ընդ օրինաւորին անզանազան, ապականին բարք նոցա . . .

Գ . Շարիք աստի յաճախեալք, անհաւատարմութիւք ամուսնական կենաց, և սանձարձակ և ապերաստան գոլ

անհոգ մանկտույն . և որպիսի մեծամեծ փնաք իցին այսօրիկ՝ թող խորհեցի իւրաքանչիւր ոք . զի մի աստէն երկարեսցուք 'ի բանս 'ի վերայ յայտնեաց :

Դ . Չարիք աստի՝ արհամարհու թիւն կրօնից , և աստուածաշնորհութեան մերժումն : Եւ ո՞չ գիտէ զի պատճառ նախնական այսչափ ազգի ազգի աղանդոց և անկրօնութեանց և անհաւատութեանց են ախտքն այնօրիկ :

Ե . Երկուսն յառաջագիմութե յամենայնի , և մանաւանդ աստուածաշնորհութեան . . . Եւ առ այս անշուշտ բազումք ընդդէմ բանս արկցեն ասել՝ եթէ հաւաստիք գործոցն զհակառակն վկայեն , զի ամենայն ազինք Եւրոպայի 'ի զարգացումն գիտութեց որ ըստ օրէ պայծառանան : — Եւ դարեւ այդ այդպէս է . օակայն զարգացումն այդ նուազ է յոյժ առ համեմատութեամբ գործեացն և դիւրութեանց՝ որովք հո՞ծ և լի է Եւրոպա : . . . Իայց յետ այսչափ ջանից , կարգաւորութեանց , գործեաց և հրնարագիտութեանց առ 'ի զարգացուցանել զամենեւին յիմաստութեան , 'ի կրթել զնոսա 'ի ծանօթութիւն ճշմարտութե , օրպէս սակաւաթիւք են շահեալքն : () Ինչ այլքն ամենեւին գործիցեն . թատերքդ այդօրիկ գողանան զուշ և զուրուշ ամենեցուն և յիմարեցուցանեն : () Կողք ամենեցուն նոյն առաքեն զմե՛ 'ի համալսարանս մեծաւ ակնկալութե ուսանելոյ որդւոց իւրեանց , և ծախեն մտադիւր 'ի նոսա զվաստակս քրտանց իւրեանց . այլ նոքա յուշացեալք շրջին 'ի թատերոս , վատնեն զգրաման , և ոչ ինչ ուսեալք՝ յուսահատ մեկնին , և ոմանք անդէն իսկ մեռանին : Համառօտ ասել . եթէ ոք մտադիւր ուշի ուշով մատչի 'ի քննութիւն անցից որ անցանեն 'ի կողմանս Եւրոպայ , տեսանէ յայտ յանդիման՝ զի բազում չարեաց և անհաւորին թշուառութեանց , աղքատութեանց , խռովութեանց , սպանու-

թեանց , անզուականութեանց , ազգի ազգի անօրէնութեանց , անհաւատութեանց , և բազում յոյժ դատապարտութեանց հոգւոյ մայր և սկզբնապատճառ կացեալ է թատրն աշխարհական :

() այս ամենայն ասացեալ 'ի զգուշութիւն մերազնեայ սիրելեաց , սկըսանիմք աւասիկ առաջի առնել նոցա զօրինակս օգտակարացն թատերական բանահիւսութեանց , ցանկալով զի 'ի լաւն հաստատեսցին , 'ի փնասակարացն զգուշացեալք : Եւ է այս գլխաւորացն և իշխանաւորաց տեղեաց տեղեաց պարտք , զի միաձայն հաւանութեամբ դատապարտ արարեալ զփասակարսն , ոչ յանձին կալցեն մոլածանել յազգս մեր զսովորութիւն երեւելոյ կանանց 'ի թատեր , կամ պատանեաց 'ի հանդերձս կանացիս . և այսպէս բարեաց ազգին արդեաց և ապագայից պատճառք լինիցին , և մի փնասուց նոցա և դատապարտութեան : () Եւ զմերն զոր պարտն էր մեզ առնել՝ արարաք . այսուհետեւ 'ի խոհականութիւն նոցին առնեմք յանձն , և փնամք ակնկալութեամբ մեծաւ լսել զուղղադատ նոցին ընտրութիւն :

ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆ

Հին և նոր պատկերաւու լազերու վրայ :

Հին ատենը պսակը կամ թագը՝ միայն կուռքերու գլուխը կրգնէին հեթանոսները : Պիւնիոս կ'ըսէ թէ առջի պսակ դնողը եղեր է Վիոնիսոս կամ Բաբոս՝ Հնդկաստանի տիրելէն ետքը . ուրիշը կ'ըսէ թէ երբոր Եւրամազդ Տիտանեանց յաղթեց , ինքը դբաւ առջի պսակը : Խոտ կամ ծառ չմնաց որ հեթանոսները անկէ պսակ չլինեն իրենց կուռքերուն՝ կ'ըսէ Տերտուղիանոս . զոր օրինակ Եւրոնոսին պսակն էր թարմ թուղ ու խա-